

PM med preliminära resultat från arkeologisk förundersökning av fornlämningar inom fastigheten Brogård 1:151 m fl, Upplands-Bro kommun (lst dnr 43112-10716-2016).

Arkeologikonsult har mellan den 4 och 13 april 2017 utfört en arkeologisk förundersökning i avgränsande syfte av boplatslämningar RAÄ Bro 397, 400, 403, 404 och 405, samt skålgropförekomst RAÄ Bro 255:1-3. Anledningen till förundersökningen var kommunens planerade bebyggelse av området.

Genomförande

Avgränsningen av fornlämningarna gjordes genom sökschaktning med maskin. Sammanlagt undersöktes ca 3 200 m². Schaktens placering anpassades till topografi, samt till schakt och resultat från den tidigare utredningen. Påträffade anläggningar undersöktes endast i de fall det var nödvändigt för att fastställa fornlämningsstatus.

I ett urval av schakten inom varje fornlämning metalldetekterades schaktbotten och dumphög. Inga fynd har tillvaratagits, utan påträffade förhistoriska fynd mättes in, beskrevs och fotograferades och återdeponerades sedan. Fynd av historisk karaktär omnämns i schaktbeskrivningen.

Samtliga schakt och anläggningar mättes in och beskrevs skriftligen och ett urval fotograferades.

Inga analyser är planerade inom ramen för denna undersökning, men ett kolprov samlades ändå in från respektive boplatslämning i det fall det blir aktuellt med datering inför eventuell slutundersökning.

Efter avslutad undersökning lades schakten igen.

Resultat

Samtliga boplatslämningar har kunnat avgränsas genom förundersökningen och har därmed fått ny utbredning (fig 1). Gemensamt för alla boplatslämningar är att de är belägna i högre mark på och intill impediment.

RAÄ Bro 397 (utredningen objekt 11a)

Efter genomförd förundersökning omfattar boplatslämningen RAÄ Bro 397 ca 16 000 m² och breder ut sig öster, väster och söder om impedimentet med skålgropsförekomsten RAÄ Bro 396. Fornlämningen avgränsas åt söder, öster och väster av tomma schakt. Åt norr avgränsas fornlämningen av berg i dagen och järnvägen.

Vid förundersökningen påträffades ytterligare stolphål, härdar, gropar och ett kulturlager och inom fornlämningen är nu närmare 50 anläggningar kända (inkl. de som påträffades vid utredningen). Anläggningsfrekvensen tycks vara tätare närmare impedimentet där marken är något högre och avtar utåt fornlämningens ytterområden. I fornlämningens västra utkant är emellertid ett kraftigt kulturpåverkat lager med rikligt med kol, skärvsten och bränd lera. Kulturlagret och de många anläggningarna kan ses som indikation på att det funnits förhistorisk bebyggelse inom ytan.

RAÄ Bro 405 (utredningen objekt 11b)

Efter genomförd förundersökning omfattar boplatslämningen RAÄ Bro 405 ca 8 300 m² och breder ut sig över södra delen av impediment, samt nordväst och sydost om detta. På norra delen av impedimentet är skålgropsförekomsten RAÄ Bro 399. Fornlämningen avgränsas i söder, öster och väster av tomma schakt och åt norr av berg i dagen på impedimentet, samt järnvägen.

Vid förundersökningen påträffades ytterligare stolphål, härdar, gropar och kulturlager. Sammanlagt är inom fornlämningen 22 anläggningar, samt tre kulturlager kända (inkl. de som påträffades vid utredningen). Ett av kulturlagren uppvisade mycket kraftig kulturpåverkan med rikligt med skärvsten och kol. Kulturlagren och anläggningarna kan ses som indikation på att det funnits förhistorisk bebyggelse inom ytan.

RAÄ Bro 404 (utredningen objekt 11d)

Efter avslutad förundersökning omfattar boplatslämningen RAÄ Bro 404 ca 1 600 m². Lämningen är belägen i tidigare uppodlad mark sydost om RAÄ Bro 405. Fornlämningen avgränsas av tomma schakt i alla riktningar.

Vid utredningen påträffades ett stolphål och en härd och i samband med denna förundersökning påträffades ytterligare ett stolphål. Sannolikt finns ytterligare lämningar i området närmast omkring dessa schakt. Troligen rör det sig om spridda lämningar i utkanten av boplaten RAÄ Bro 405.

RAÄ Bro 403 (utredningen objekt 11e)

Efter avslutad förundersökning omfattar boplatslämningen RAÄ Bro 403 ca 4 600 m². Lämningen är belägen söder om impediment med skålgropsförekomsten RAÄ Bro 255:1-3. Fornlämningen avgränsas av tomma schakt i alla riktningar.

Endast en kokgrop var känd efter utredningen, men vid förundersökningen påträffades ytterligare 13 anläggningar i form av stolphål, härdar och gropar. I ploglagret i ett av

schakten påträffades en järnnit (fig 2). Den något glesa förekomsten av anläggningar och deras spridning kan tala för att detta snarast rör sig om en aktivitetsyta.

*Figur 2.
Järnnit som påträffades i ploglagret inom
RAÄ Bro 403.*

RAÄ Bro 400 (utredningsobjekt 15)

Efter avslutad förundersökning omfattar boplatslämningen RAÄ Bro 400 ca 6 800 m². Lämningen är belägen på den centrala delen av ett impediment och i den tidigare odlade marken nordost och sydväst om detta. Fornlämningen avgränsas av tomma schakt i alla riktningar, samt berg i dagen i de norra och södra ändarna av impedimentet.

Vid utredningen påträffades ytterligare stolphål, härdar och gropar och inom fornlämningen är nu ett 70-tal anläggningar kända. I fem av schakten, både på och vid sidan av impedimentet, dokumenterades även kulturlager. I ett av kulturlagren på impedimentet påträffades en tånge till ett järnredskap. Kulturlagren och anläggningarna kan ses som indikation på att det funnits förhistorisk bebyggelse inom ytan.

/ Linda Lindwall
Hägersten 2017-04-21